

Monumentnummer*: 512861

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 13 juli 1999
Kadaster deel/nr 82724/122

Woonplaats* **Driezum** Gemeente* **Dantumadiel** Provincie* **Fryslân**

Locatiennaam **Driezum** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Akkerwoude** Sectie* **L** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **411**

Omschrijving**

Inleiding

De PASTORIE van het type dwarshuis, met Eclectische elementen, is volgens een gevelsteen in 1877 gebouwd en staat aan de noordzijde van de Sytzamaweg, het hoofdlint van het dorp Driesum. De pastorie staat midden op een ruim vierkant perceel en is met de voorgevel op de weg georiënteerd. De SIERTUIN -met onder meer een klein houten TUINHUIS, een slingerend padenbeloop, een bollend gazon en een monumentale bruine beuk en rhododendrons-stamt uit de jaren twintig. Waarschijnlijk is in dezelfde periode is dak verhoogd en mogelijk ook de frontale dakkapel gewijzigd of vernieuwd. Rechts van de pastorie vormt een laan met eiken de perceelgrens; vroeger liep deze waarschijnlijk naar een -voormalige- achterliggende moestuin. Aan de voorzijde loopt een sloot langs de weg, met dam en een smeedijzeren hek. De huidige noord- en westgrens van het perceel wordt gemarkeerd door een rij geknotte bomen. De pastorie en de tuinrichting hebben gezamenlijk een sterke beeldbepalende functie in het dorp. Een oostelijk aan de pastorie gebouwde houten garage, waarschijnlijk uit de periode van de tuinaanleg, valt buiten de bescherming van rijkswege wegens te geringe monumentale waarde.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De pastorie is in één bouwlaag opgetrokken in bruine bakstenen op een grijs gepleisterde plint en een vierkante plattegrond, met aan de noordwestzijde een uitbouw. Het schilddak is afgeknot, met kroonlijst; de uitbouw staat onder lessenaardak. Voor- en zijschilden van de pastorie zijn gedekt met zwarte Lucas IJsbrandspannen, het achterschild en de uitbouw met zwarte platte Friese pannen; gemetselde schoorstenen met afdekplaat op de vier nokhoeken. Er zijn drie dakkapellen, alle vanaf de goot: in het westelijk dakschild een dakkapel onder plat dak, met twee H-vensters aan weerszijden van een dubbel venster met bovenlichten; een dakkapel in het noordelijk dakschild heeft een driehoekig front met bakstenen lijst en hoekpilasters, waarop pironnen; licht getoogd zesruits-venster.

Een gelijkvormige dakkapel in het voorste, zuidelijke dakschild bevat het jaartal 1877 in een gepleisterd driehoekig veld; dubbele balkondeuren onder korfboogvormig bovenlicht met geglazuurde bakstenen rollaag. Aan de bovenzijde van de gevels is onder de gootlijst een rondom doorlopend gepleisterd fries, waarop gemetselde gootconsoles. De gevels bevatten hoekpilasters van gepleisterde kunststenen blokken. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft vier licht getoogde H-vensters, met meerruits bovenlichten onder getoogde strek en met natuurstenen lekdorpels. De vensters zijn voorzien van deelbare persiennes. De dubbele voordeur met licht getoogd bovenlicht waarin een decoratieve ijzeren tracering, staat in een middenrisaliet, gevormd door pilasters van kunststenen blokken. Boven de voordeur een houten balkon met decoratief giet- en smeedijzerwerk in de balustrade. Het balkon steunt op slanke gecanneleerde gietijzeren kolommen. In de linkerzijgevel drie getoogde vensters waarvan het voorste met persiennes en meerruits bovenlicht; de twee achterste vensters, met dubbel bovenlicht, zijn korter; eronder twee getoogde keldervensters. De rechterzijgevel wordt ter hoogte van de uitbouw oversneden door een garage; in het resterende deel centraal een tweede voordeur met bovenlicht met sobere ijzeren tracering. Links een H-venster, als in de voorgevel, met persiennes. Rechts naast de deur een rondboogvenster onder strek, met bakstenen lekdorpel. Een gepleisterde gedenkplaat links van de deur bevat de tekst "16/5 1877 Is door DJV van Sytzama kerkvoogd der H.V. van Driesum van dit gebouw de eerste steen gelegd. Mede kerkvoogd G.J. Hoek". In de achtergevel rechts twee getoogde vensters onder strek, met dubbel bovenlicht en kunststenen lekdorpel; links daarvan een - vernieuwde- deur. De uitbouw heeft meerdere vensters waaronder aan de westzijde twee ijzeren roosvensters en aan de noordzijde een half rond ijzeren venster. De interne PLATTEGROND is vrijwel oorspronkelijk; een L-vormige gang deelt het huis in vier hoofdruimtes in. Het INTERIEUR is grotendeels gemoderniseerd; overgebleven oorspronkelijke INTERIEURONDERDELEN zijn de vensterbanken, de houten schoorsteenmantels in de twee zitkamers; stucwerk in het plafond in de oostelijke zitkamer; glas-in-lood bovenlichten in het trapportaal met geometrisch motief.

Het TUINHUISJE is opgebouwd uit gepotdekselde planken op vierkante plattegrond, onder een tentdak gedekt met asbest platen; dubbele deur met meerruits zijlichten; enkele vensters, waarvan één met luik.

Het giet- en smeedijzeren TOEGANGSHEK is decoratief afgewerkt, met ananas/denne-appels op de pijlers.

Waardering

De pastorie te Driesum uit 1877 is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een pastoriëwoning uit de tweede helft van de 19de eeuw;
- vanwege de evenwichtige architectonische detaillering in sobere Eclecticismische trant;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de gave en evenwichtige erfinrichting en siertuin uit de jaren twintig;
- vanwege de beeldbepalende betekenis voor het aanzien van het bebouwingslint van Driesum.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuin
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheidings(D)	Toegangshek
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Pastorie(K)
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinhuis